

Asia: VN/26649/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta Kansalliseksi metsästrategiaksi (KMS2035)

Luku 2: Toimintaympäristö

Huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 2: Toimintaympäristön muutos

KMS:ssa tulisi toimintaympäristön ja megatrendien osalta huomioida myös metsästrategiaan vaikuttavat laajempi yhteiskunnan muutos sekä luonto- ja metsäsuhteiden iso murros (käytännön ilmentyminä esim. avohakkuukeskustelu, luonnon itseisarvo ja tulossa oleva ihmiskeskeisyyden kritiikki, ks. Sitran Haverinen et al. 2021, Ihminen osana elonkirjoa).

Metsäsuhteen muutos kiinnittyy KMS:ssa nyt väestörakenteen ja arvojen muutokseen sekä lasten ja nuorten metsäsuhteiden muutokseen, mutta se vaikuttaa metsäalaan ja metsien käyttöön huomattavasti laajemmin kuin teksti antaa ymmärtää. Metsäsuhteet ja niiden ymmärtäminen tulisi nostaa keskeisemmin esiin.

Toimintaympäristön muutokseen vaikuttaa myös metsänomistajakunnan tuleva iso sukupolvenvaihdos, jonka tulisi näkyä KMS:ssa. Nyt metsänomistajuuden muutoksen käsittely on strategiassa liian suppea.

Luku 3: Tahtotila

Huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.1: Visio - Kasvavaa hyvinvointia metsistä ja metsille

On tärkeää, että visiossa tuodaan tavoiteltu hyvinvointi esiin sekä ihmisten että laajemmin koko luonnon näkökulmasta. Ajankohtaisessa luontosuhdekeskustelussa ihminen paikannetaan osaksi luontoa ja lisäksi huoli ekologisesta kestävydestä kasvaa, joten hyvinvoinnista puhuminen ei voi enää automaattisesti tarkoittaa vain ihmisten hyvinvointia. Visio korostaa sitä, että metsästrategia on myös kasvustrategia, jossa hyvinvointi viittaa vaurauteen, hyvään elämänlaatuun ja terveyteen, mutta siinä olisi syytä viitata lisäksi ekososiaaliseen sivistykseen, jossa ihminen huomioi toiminnassaan entistä paremmin viimeisimmän monitieteisen tiedon omasta vaikutuksestaan ympäristöönsä. Vision osa "kasvavaa hyvinvointia metsistä" on tarkennettu tekstissä, mutta "kasvavaa hyvinvointia metsille" edellyttää vielä tarkentamista.

Huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.2: Strategiset päämäärät ja tavoitteet

3.2.4:

Tavoitteisiin ”Metsäalan osaaminen on monipuolista, vastaa muuttuviin tarpeisiin ja hakeutuminen metsäalan ammatteihin kasvaa.” sekä ”Viestintä ja vuorovaikutus lisäävät metsien käytön, metsäympäristön ja metsäkulttuurin ymmärrystä yhteiskunnassa ja erityisesti nuorten keskuudessa.” tulisi lisätä tutkimukseen pohjautuen erilaisten metsäsuhteiden tunnistaminen ja ymmärtäminen. Lisäksi metsäalan osaamisessa sekä viestinnässä ja vuorovaikutuksessa tulee huomioida menneisyystietoisuuden merkitys osana tulevaisuustaitojen kehittämistä, sillä tämä on jo tunnistettu tarve.

Luku 4.1 Hankesalkku ja 4.2 Kärkihankkeet

Huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 4.1: Hankesalkku ja 4.2: Kärkihankkeet

Taulukko 3, Metsäalan uudistumista edistävät toimenpiteet

Tuotetaan työkaluja metsänomistajille... : metsänomistajia tulisi valmentaa tunnistamaan oma metsäsuhteensa ja sen pohjalta selkiyttämäänsä metsälle asettamia odotuksia, arvoja ja tavoitteita.

Herätetään metsäkiinnostusta...: tarjotaan opetussuunnitelmiin metsäsuhte- ja metsäkulttuurikasvatusta sekä viestintään monipuolisia metsäkulttuurisia sisältöjä.

Selvitetään metsäalan kädenjälki...: kohtaan ”Hankitaan tutkittua tietoa ja seurantatietoa metsäalan vaikutuksista ympäristöön ja yhteiskuntaan” lisätään ”pitkällä aikavälillä”, jolloin metsäkulttuurin ja -historian ymmärrys tuottaa tulevaisuustaitoja.

Muuta kommentoitavaa

Muuta kommentoitavaa

KMS:sta puuttuu kokonaan maininta kulttuurisesta kestävydestä, joka on määritelty KMS-hankkeena 2022.

KMS:n nimeäminen puhtaasti elinkeinostrategiaksi voi vaikeuttaa laajempaa tehtävää metsiin liittyvien tavoitteiden yhteensovittamisessa, koska sekä yhteiskunnallinen metsäkeskustelu että kansalaiset ja muut metsätoimijat käsittelevät metsiä ja niihin liittyviä tavoitteita joka tapauksessa suurena ja monimuotoisena kokonaisuutena. Yhteensovittavaa strategiaa siis tarvitaan, mutta ”yhteensovittava elinkeinostrategia” voi sovittaa yhteen vain elinkeinoja.

Paaskoski Leena
Suomen Metsämuseo Lusto